

BRUSELJSKA UREDBA IA

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

PRIMER: MARY STUART

Dejansko stanje:

Italijanski časopis »*Il corriere della sera*« (izdajatelj Cairo Editore s.p.a., družbe s sedežem v Torinu, Italija) je 27. novembra 2018 v svoji digitalni in tiskani izdaji objavil, da je bila ga. Mary Stuart (z bivališčem v Varšavi, Poljska) vpletena v pranje denarja za mrežo preprodajalcev drog.

Večina izvodov tiskane izdaje časopisa je bila prodana v Italiji, manjše število pa tudi na Poljskem, kjer je bilo prodanih 230 izvodov.

Digitalna izdaja se je nahajala na strežnikih v Torinu in bila dostopna povsod po Evropi.

Ga. Mary Stuart namerava tožiti Cairo Editore s.p.a. zaradi obrekovanja, ker so o njej širili lažne novice.

Vprašanje:

Katera sodišča so pristojna za odločanje o zadevi?

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Uredba (EU) ŠT. 1215/2012 Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v *nadaljevanju*: Bruseljska uredba Ia).

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- sodba Sodišča EU C-68/93z dne 7. 3. 1995, ECLI:EU:C:1995:61, *Fiona Shevill*,
- sodba Sodišča EU C-509/09 in C-161/10 z dne 25. oktobra 2011, ECLI:EU:C:2011:685, *eDate Advertising GmbH*.

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: MARY STUART

Mary Stuart lahko:

– italijansko družbo (Cairo Editore s.p.a.) toži v Torinu, v skladu s členom 4 Bruseljske uredbe Ia, ali

– italijansko družbo toži pred sodiščem »v kraju, kjer je prišlo do škodnega dogodka«, v skladu s členom 7/2 Bruseljske uredbe Ia (tj. pred sodiščem v Torinu ali Varšavi).

	Torino (Italija)	Varšava (Poljska)
Pristojnost za podelitev odškodnine za VSO škodo, povzročeno z lažnimi navedbami v <u>tiskani</u> izdaji časopisa	X	
Pristojnost za podelitev odškodnine za VSO škodo, povzročeno z lažnimi navedbami v <u>digitalni</u> izdaji časopisa	X	X

Podrobneje: ker ima toženec (Cairo Editore s.p.a.) sedež v državi članici EU, se uporabi Bruseljska uredba Ia. Posledično sme Mary Stuart: tožiti italijansko družbo (Cairo Editore s.p.a.) v Torinu v skladu s členom 4 Bruseljske uredbe Ia ali pred sodiščem »v kraju, kjer je prišlo do škodnega dogodka« v skladu s členom 7/2 Bruseljske uredbe Ia (tj. pred sodiščem v Torinu ali Varšavi).

»Kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka« v primeru širjenja neresničnih trditev v tiskani izdaji časopisa:

V primeru *Fiona Shevill* je Sodišče EU odločilo, da v primeru obrekovanja v tiskanem časopisnem članku »kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka« iz člena 7/2 Bruseljske uredbe Ia pomeni:

– sodišče države članice EU v kraju, kjer ima izdajatelj časopisa, ki je kleveto objavil, sedež (tj. Torino), ki je pristojno za odmero odškodnine za škodo, povzročeno z objavo neresničnega dejstva v tiskanem časopisu, ali

– sodišča v vsaki državi članici EU, v kateri je bil časopis v prodaji in kjer oškodovanec trdi, da je bila prizadeta njegova čast (tj. Torino, Varšava), ki pa so pristojna le za odločanje o škodi, nastali v državi tega sodišča.

Posledično lahko Mary Stuart:

1) toži Cairo s.p.a. pred sodiščem v Torinu, ki je pristojno za odmero odškodnine za vso škodo, ki ji je nastala zaradi objave neresničnih trditev v tiskani izdaji časopisa, ali

2) toži Cairo s.p.a. pred sodiščem v Varšavi, kjer je bil časopis v prodaji. Sodišče v Varšavi je pristojno le za odmero odškodnine za škodo, ki jo je utrpela v tej državi članici EU.

»Kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka« v primeru širjenja neresničnih trditev v digitalni izdaji časopisa:

V zadevi *eDate* je Sodišče EU odločilo, da:

»v primeru zatrjevane kršitve osebnostnih pravic z vsebino, objavljeno na spletnem mestu, oseba, ki meni, da je oškodovana, vložiti tožbo zaradi ugotovitve odgovornosti glede celotne škode:

– bodisi pri sodiščih države članice, v kateri ima objavitelj te vsebine sedež (tj. Torino),

– bodisi pri sodiščih države članice, v kateri je težišče njenih interesov (tj. Varšava).

Ta oseba lahko namesto tožbe zaradi ugotovitve odgovornosti glede celotne škode vložiti tudi tožbo pri sodiščih vsake države članice, na ozemlju katere je ali je bila po spletu objavljena vsebina dostopna. Ta sodišča so pristojna za odločanje zgolj glede škode, storjene na ozemlju države članice sodišča, ki odloča«.

Posledično lahko Mary Stuart:

1) toži Cairo s.p.a. pred sodiščem v Torinu, ki je pristojno za odmero odškodnine za vso škodo, ki ji je nastala zaradi objave neresničnih trditev v digitalni izdaji časopisa, ali

2) toži Cairo s.p.a. pred sodiščem v Varšavi, kjer je težišče njenih interesov. Sodišče v Varšavi je pristojno za odmero odškodnine za vso škodo, ki jo je utrpela z »digitalno« objavo neresničnih trditev.

Povzetek prikazuje shema:

	Torino (Italija)	Varšava (Poljska)
Pristojnost za podelitev odškodnine za VSO škodo, povzročeno z lažnimi navedbami v <u>tiskani</u> izdaji časopisa	X	
Pristojnost za podelitev odškodnine za VSO škodo, povzročeno z lažnimi navedbami v <u>digitalni</u> izdaji časopisa	X	X

BRUSELJSKA UREDBA IA

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

PRIMER: LA BOCCA DELLA VERITÀ

Dejansko stanje 1:

La bocca della verità s.p.a., italijanska družba s sedežem v Torinu, je 27. novembra 2018 poljsko družbo Komunikacija corp. s sedežem v Varšavi vpisala na črni seznam na svoji spletni strani, z navedbo, da izvršuje prevare in zavajanja. Na spletni strani je bilo objavljenih tudi veliko negativnih komentarjev.

Podatki o prevari in zavajanju družbe Komunikacija corp. in negativni komentarji so bili objavljeni v italijanščini in niso bili prevedeni v poljščino.

Komunikacija corp. izvaja pretežni del svoje gospodarske dejavnosti v Torinu, Italija.

Ker je La bocca della verità s.p.a. zavrnila zahtevo po odstranitvi zatrjevanih klevet in komentarjev s svoje spletne strani, se je Komunikacija corp. odločila za:

- i) odškodninsko tožbo za vso utrpelo škodo;
- ii) tožbo na popravek objavljenih podatkov in izbris klevet.

Vprašanje:

a) Katero sodišče je pristojno za odločanje o zahtevkih?

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Uredba (EU) ŠT. 1215/2012 Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v *nadaljevanju*: Bruseljska uredba Ia).

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- sodba Sodišča EU C-194/16 z dne 17. 10. 2017, ECLI:EU:C:2017:766, *Bolagsupplysningen OÜ*.

Dejansko stanje 2:

Predpostavite, da Komunikacija corp. izvaja pretežni del svoje gospodarske dejavnosti na Poljskem ter da so bile klevete in povezani komentarji v poljščini.

Vprašanje:

b) Katero sodišče je pristojno za odločanje o obeh tožbah (i, ii)?

Dejansko stanje 3:

Predpostavite, da izvaja Komunikacija corp. svojo gospodarsko dejavnost enakomerno v vseh državah članicah EU.

Vprašanje:

c) Katero sodišče je pristojno za odločanje o obeh tožbah (i, ii)?

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Bruseljska uredba Ia.

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- sodba Sodišča EU C-194/16 z dne 17. 10. 2017, ECLI:EU:C:2017:766, *Bolagsupplysningen OÜ*.

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: LA BOCCA DELLA VERITÀ

a) Za odločanje o obeh zahtevkih (i, ii) je pristojno sodišče v Torinu.

Komunikacija corp. lahko toži La bocca della verità s.p.a. v zvezi z obema zahtevkoma v Torinu v skladu s členom 4 Bruseljske uredbe Ia (ker ima La bocca della verità s.p.a. sedež v Torinu) ali pa na podlagi člena 7/2 Bruseljske uredbe Ia (ker se je škodni dogodek pripetil v Torinu, tj. kraju, kjer je središče interesov družbe Komunikacija corp.).

Podrobneje: v zadevi *eDate* (sodba z dne 25. oktobra 2011, št. C-509/09 in C-161/10) je SEU odločilo, da mora imeti oseba, ki meni, da je oškodovana, v primeru zatrjevanje kršitve osebnostnih pravic z vsebino, objavljeno na spletnem mestu, pravico vložiti tožbo zaradi ugotovitve odgovornosti glede celotne škode pri sodiščih države članice, v kateri je težišče njenih interesov.

Glede ugotavljanja težišča interesov:

SEU je v primeru *eDate* zapisalo, da je težišče interesov neke fizične osebe na splošno država članica EU, kjer običajno prebiva.

(!) Toda Komunikacija corp. je pravna in ne fizična oseba.

Sodišče EU je v zadevi *Bolagsupplysningen OÜ* navedlo, da mora:

41 »V primeru pravne osebe, ki opravlja gospodarsko dejavnost (...), njeno središče interesov pomeniti kraj, v katerem je njen poslovni ugled najbolj uveljavljen, torej je treba to središče določiti na podlagi kraja, v katerem opravlja bistveni del svoje gospodarske dejavnosti«.

Sodišče EU je dodalo, da:

»Čeprav lahko središče interesov pravne osebe ustreza kraju njenega sedeža, če ta v državi članici tega sedeža opravlja vse ali bistveni del svojih dejavnosti in je njen tamkajšnji ugled zato večji kot v kateri koli drugi državi članici, pa zgolj lokacija tega sedeža pri taki analizi ni odločilno merilo«.

Komunikacija corp. ima sedež v Varšavi, vendar opravlja bistveni del svojih dejavnosti v Torinu, Italija.

Posledično, kot sledi iz zadeve *Bolagsupplysningen OÜ*,

48 »je zahtevak za popravek prvih in izbris drugih enoten in nedeljiv ter ga je zato mogoče uveljavljati le pred sodiščem, pristojnim za odločanje o celotnem odškodninskem zahtevku, in ne pred sodiščem, ki nima take pristojnosti«.

Komunikacija corp. sme tožiti La bocca della verità s.p.a. za popravek in odstranitev obrekljivih podatkov in komentarjev pred sodiščem v Torinu, ki je pristojno za odmero odškodnine za vso škodo na podlagi členov 4 in 7/2 Bruseljske uredbe Ia.

b) Sodišči v Varšavi in Torinu – po izbiri tožnika – sta pristojni za oba zahtevka (i, ii).

Komunikacija corp. lahko toži La bocca della verità s.p.a. v zvezi z obema zahtevkoma v Torinu na podlagi člena 4 Bruseljske uredbe Ia (ker ima La bocca della verità s.p.a. sedež v Torinu) ali v skladu s členom 7/2 Bruseljske uredbe Ia (ker se je škodni dogodek pripetil v Varšavi, tj. kraju, kjer je središče interesov družbe Komunikacija corp.).

c) Sodišče v Torinu je pristojno za oba zahtevka (i, ii) v skladu s členom 4 Bruseljske uredbe Ia (ker ima La bocca della verità s.p.a. sedež v Torinu).

Komunikacija corp. lahko toži La bocca della verità s.p.a. za škodo pred sodiščem v vsaki državi članici EU, kjer je bila povzročena škoda.

Vsako od sodišč je pristojno le za odločanje o škodi, ki je nastala v tisti državi članici EU.

Vsako od sodišč ni pristojno za odločanje o zahtevku za popravek in izbris obrekljivih podatkov in komentarjev.

BRUSELJSKA UREDBA Ia

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

PRIMER: SPIDERMAN

Dejansko stanje:

Janez, avstrijski prodajalec s stalnim prebivališčem v Rimu, je bil uporabnik socialnega omrežja Facebook. Facebook je uporabljal zgolj za zasebne namene pod psevdonimom "Franc Spiderman".

V oktobru 2017 je bil "Franc Spiderman" izključen s socialnega omrežja Facebook, ker je na svoji javno dostopni Facebook strani, t. i. Facebook "zidu" (na svojem osebem profilu) objavil sliko umetnice Frida Kahlo, imenovano "Moje rojstvo" in URL povezavo do televizijskega programa o zgodovini Frida Kahlo na kanalu "Arte" (gre za evropski televizijski kanal, ki promovira programe s področja kulture in umetnosti).

Facebook je glede izključitve "Franca Spidermana" s socialnega omrežja podal pojasnilo, da je bil z omrežja izključen, ker je v skladu s standardi spletne strani (<https://www.facebook.com/communitystandards#>) prepovedano prikazovanje kakršnekoli golote ali grafičnih vsebin, ki npr. prikazujejo kršitev človekovih pravic, terorističnih in skrajnih verskih dejanj, ki povečujejo nasilje, in podobno:

"Standardi skupnosti socialnega omrežja Facebook glede golote:

Posamezniki včasih delijo vsebino, ki vsebuje goloto, tudi zato, da bi opozorili na kakšno kampanjo ali umetniški projekt. Prikazovanje golote je na našem socialnem omrežju prepovedano, saj so nekateri posamezniki v naši svetovni spletni skupnosti v zvezi s prikazovanjem golote občutljivi - predvsem zaradi njihove kulture ali starosti. Da lahko vse ljudi obravnavamo pošteno in hitro odgovorimo na prijave vsebin, je nujno, da politika spletne strani omogoča, da naše ekipe po celem svetu uporabljajo enotna pravila pri obravnavanju prijavljenih vsebin. Zato so standardi spletne strani včasih bolj strogi kot bi želeli in lahko omejujejo tudi legitimno deljeno vsebino. Vedno stremimo k izboljšanju standardov skupnosti in k čim bolj poštenemu obravnavanju vsebin.

Fotografije ljudi, ki prikazujejo svoje intimne predele ali gole ritnice, odstranjujemo. Prav tako odstranjujemo slike ženskih prsi, če te vključujejo bradavice, vendar vedno dovolimo objavo fotografij žensk, ki dojijo ali delijo fotografije prsi z brazgotinami po mastektomiji. Dovolimo tudi fotografije slik, skulptur in drugih umetniških del, ki prikazujejo gole like. Omejitve deljenja vsebin, ki vsebujejo goloto ali seksualne aktivnosti, veljajo tudi za digitalno ustvarjene vsebine, razen, če so le-te objavljene z izobraževalnim, duhovitim ali satiričnim namenom. Fotografije, ki grafično prikazujejo spolne odnose, so prepovedane. Podrobni opisi spolnih aktov so prav tako lahko odstranjeni."

Janez se je zato odločil zoper Facebook vložiti tožbo pred sodiščem prve stopnje v Rimu, v tožbi pa je navajal, da Facebook ob njegovi izključitvi ni ločilo med pornografijo in umetnostjo. Janez je želel, da Facebook ponovno aktivira njegov osebni račun na tem socialnem omrežju in mu povrne 40.000,00 EUR škode.

Tožba je bila 15. januarja 2019 vročena vodji Facebooka v Evropi, ki ima pisarno v Berlinu.

Pooblaščenec družbe Facebook je 3. marca 2019 na zaslišanju navedel, da sodišče prve stopnje v Rimu nima pristojnosti za odločanje o tožbi, saj je Janez ob vpisu na Facebooku soglašal s standardi Facebook skupnosti, ki glede pristojnosti določajo:

“Za zahtevke, tožbe ali spore, ki izhajajo iz teh standardov ali jih uporabnik naperi zoper Facebook, je izključno pristojno Okrožno sodišče severnega okrožja Kalifornije ali sodišče okrožja San Mateo. Uporabnik soglašaja s tako določeno izključno pristojnostjo. Za reševanje teh sporov in vse zahtevke med uporabnikom in Facebookom se uporablja pravo Zvezne države Kalifornija, neupoštevaje morebitna druga določila o pravu, ki naj se uporabi.”

Vprašani:

a) Ali je Janez potrošnik?

b) Ali je italijansko sodišče v Rimu pristojno za odločanje o tožbenem zahtevku?

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Uredba (EU) ŠT. 1215/2012 Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v nadaljevanju: Bruseljska uredba Ia).

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- sodba Sodišča EU C-464/01 z dne 20. 1. 2005, ECLI:EU::C:2005:32, *Gruber proti Bay Wa AG*,
- sodba Sodišča EU C-498/16 z dne 25. 1. 2018, ECLI:EU:C:2018:37, *Schrems proti Facebook Ireland Limited*.

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: SPIDERMAN

a) Janez je potrošnik.

Facebook brez dvoma družba v predmetni zadevi opravlja kot svojo gospodarsko ali poklicno dejavnost, Janezov status pa je bolj nejasen.

V skladu s členom 17/1 Bruseljske uredbe Ia je potrošnik oseba v zadevah “v zvezi s pogodbami, ki jih sklene za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti”.

Sodišče EU je v zadevi *Gruber* pojasnilo, da:

36 “je treba izraz „potrošnik“ razlagati restriktivno, nanašajoč se na položaj te osebe v okviru določene pogodbe, v zvezi z naravo in namenom te pogodbe, ne pa na subjektivni položaj te osebe, ista osebo se namreč lahko šteje za potrošnika v okviru določenih pogodb in za gospodarski subjekt v okviru drugih”.

Janez je prodajalec s stalnim prebivališčem v državi članici Evropske unije. Kljub temu, da je po poklicu prodajalec, to ne pomeni, da bo smatran za poklicnega prodajalca v vseh življenjskih situacijah. V predmetni zadevi je Janez svoj Facebook račun odprl zgolj v zasebne namene, zato je zasebni uporabnik socialnega omrežja Facebook in ne uporablja omrežja za gospodarsko ali poklicno dejavnost. Janez je zato, v skladu s stališčem Sodišča EU iz zadeve *Schrems*, potrošnik.

Dejstvo, da je Janez za svoj facebook račun uporabljal psevdonim, v predmetni zadevi ni relevantno.

b) Janez lahko toži Facebook v Rimu (Italija) v skladu s členom 18/1 Bruseljske uredbe Ia. Dogovor o izključni pristojnosti sodišča v ZDA je ničen.

Janez je potrošnik s stalnim prebivališčem v državi članici Evropske unije (Italiji), Facebook pa je družba, ki opravlja poklicno dejavnost, s podružnico v Nemčiji. Facebook svojo dejavnost usmerja v več držav, vključno z državo članico, v kateri ima stalno prebivališče Janez (Italijo). V predmetni zadevi se zato uporabijo določbe 4. oddelka Bruseljske uredbe Ia (členi 17-19).

V skladu s členom 18/1 Bruseljske uredbe Ia:

“Potrošnik lahko začne postopek zoper drugo pogodbeno stranko bodisi pred sodišči države članice, v kateri ima ta stranka stalno prebivališče, ne glede na stalno prebivališče druge stranke, bodisi pred sodišči v kraju, kjer ima potrošnik stalno prebivališče.”

Janez torej lahko Facebook toži v Rimu.

Pomembno je omeniti tudi, da se lahko v skladu s členom 19 Bruseljske uredbe Ia od določbe člena 18.1 odstopi zgolj po dogovoru:

(1) ki je sklenjen po tem, ko je prišlo do spora, ali

- (2) ki omogoča potrošniku, da začne postopek pred sodišči, ki niso navedena v tem oddelku, ali ^[1]_[SEP]
- (3) ki je sklenjen med potrošnikom in drugo pogodbeno stranko, ki imata oba v času sklenitve pogodbe stalno prebivališče ali običajno prebivališče v isti državi članici, in ki določa pristojnost sodišč te države članice, če ta dogovor ni v nasprotju s pravom zadevne države članice. ^[1]_[SEP]

Zaključiti je torej mogoče, da je, glede na to, da sta Janez in družba Facebook dogovor o izključni pristojnosti ameriških sodišč sklenila preden je prišlo do spora, dogovor o izbiri izključne pristojnosti ameriških sodišč ničen.

Različica primera: SPIDERMAN 2

Dejansko stanje:

Predstavljajte si, da v situaciji, opisani v primeru št. 1, Janez toži Facebook in zahteva plačilo odškodnine v višini 300.000,00 EUR zaradi kršitve njegovih pravic in podobnih pravic petih drugih uporabnikov socialnega omrežja Facebook (potrošnikov), ker so ti za potrebe njegove tožbe svoje terjatve prenesli nanj.

Ti uporabniki stalno prebivajo v Avstriji, Nemčiji, Švici, Venezueli in Argentini.

Vprašanje:

c) Ali lahko Janez toži družbo Facebook v Rimu (Italija) za odškodnino v višini 300.000,00 EUR?

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Bruseljska uredba Ia.

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- sodba Sodišča EU C-498/16 z dne 25. 1. 2018, ECLI:EU:C:2018:37, *Schrems proti Facebook Ireland Limited*.

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: SPIDERMAN 2

c) NE. Člen 18/1 Bruseljske uredbe Ia se ne uporabi v postopkih, ki jih začne potrošnik, ter v njih poleg svojih zahtevkov uveljavlja tudi terjatve, ki so jih nanj prenesli drugi potrošniki, ki stalno prebivajo v drugih državah.

Janez, ki stalno prebiva v Rimu, je v Italiji vložil tožbo v skladu s členom 18/1 Bruseljske uredbe Ia. V tožbi uveljavlja svoje zahtevke in tudi terjatve drugih potrošnikov, ki so jih ti prenesli nanj. Ti potrošniki imajo stalna prebivališča v dveh različnih državah članicah Evropske unije (Avstrija in Nemčija), državi članici EFTA (Švica) in dveh državah, ki nista članici Evropske unije (Venezuela, Argentina).

Sodišče EU je v zadevi *Schrems* navedlo:

43 “da pravila o pristojnosti iz oddelka 4 Poglavja II Uredbe št. 44/2001 pomenijo odstopanje od splošnega pravila o pristojnosti iz člena 2(1) te uredbe, v skladu s katerim so pristojna sodišča države članice, v kateri ima tožena stranka stalno prebivališče, in od pravila o posebni pristojnosti za pogodbe iz člena 5, točka 1, iste uredbe, v skladu s katerim je pristojno sodišče kraja, v katerem je bila ali bi morala biti izpolnjena zadevna obveznost. Zato je treba ta pravila razlagati ozko”.

Pojasnilo je, da posebna ureditev v členu 17 in naslednjih Bruseljske uredbe Ia:

“izhaja iz skrbi za varstvo potrošnika kot stranke, ki se pri pogodbi šteje za ekonomsko šibkejšo in pravno manj izkušeno stranko kot njen sopogodbenik”.

Posledično:

“se potrošnika varuje zgolj, če je ta osebno tožeča ali tožena stranka v postopku”.

In:

“Vlagateljica pravnega sredstva, ki sama ni stranka zadevne potrošniške pogodbe, torej ne more koristiti pristojnosti za potrošnike”.

Zaključiti je torej mogoče, da prenos terjatev drugih potrošnikov na Janeza, ne more vplivati na pristojnost sodišča.

Ker drugi potrošniki, ki so na Janeza prenesli svoje terjatve, nimajo stalnega prebivališča v Italiji, sodišče v Rimu v skladu s členom 18/1 Bruseljske uredbe Ia ni pristojno za presojo Janezovega tožbenega zahtevka za plačilo 300.000,00 EUR, temveč **je pristojno zgolj za presojo Janezovega individualnega zahtevka.**

BRUSELJSKA UREDBA Ia

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

ZAČASNI UKREPI IN UKREPI ZAVAROVANJA UREJENI V BRUSELJSKI UREDBI Ia

PRIMER: S.C.M.L.

Dejansko stanje:

Francoska gospodarska družba »Société de Construction Metallique de la Lorraine« (v nadaljevanju: S.C.M.L.) dobavlja kovinske cevi francoski gospodarski družbi »La Maison«, katere dejavnost je gradbeništvo. Zaradi neplačila zadnjih dobav, je S.C.M.L. vložila tožbo na plačilo dolgovanega zneska. S.C.M.L. je tožbo vložila pred sodiščem v Franciji (Dijon), kjer ima La Maison sedež in kjer bi plačilo moralo biti izvedeno. Glede na to, da ima La Maison zelo malo sredstev v Franciji, se je S.C.M.L. odločila, da pridobi začasni ukrep s katerim bi La Maison preprečila razpolaganje z njeno terjatvijo, ki jo ima do španske gospodarske družbe »Fomento de Construcciones y Contratas«. La Maison ima do navedene družbe terjatev v višini 420.000 EUR iz naslova izvedbe fasaderskih del na stavbi v Madridu.

Vprašanja:

- a) Ali lahko S.C.M.L. pred španskim sodiščem predlaga izdajo začasnega ukrepa, čeprav postopek glede istega dejanskega stanja poteka že pred sodiščem v Dijonu v Franciji? V primeru pritrdilnega odgovora, katero sodišče bo pristojno?
- b) Ali lahko S.C.M.L. poda predlog za izdajo začasnega ukrepa pred začetkom postopka o glavni stvari, ki poteka pred sodiščem v Franciji?
- c) Kakšen bi bil pravilen način postopka, če bi predlog za izdajo začasnega ukrepa glede iste terjatve bil predlagan tudi pred francoskim sodiščem?
- d) Kakšen bi bil pravilen način postopka, če bi francosko sodišče pred tem zavrnilo predlog za izdajo začasnega ukrepa, ker ne bi bili izpolnjeni pogoji *periculum in mora* ali *fumus boni iuris*?

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Uredba (EU) ŠT. 1215/2012 Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v nadaljevanju: *Bruseljska uredba Ia*).

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- Sodba Sodišča EU C – 261/90 z dne 26. 3. 1992, ECLI:EU:C:1992:149, *Reichert and Kockler/Dresdner Bank*,
- Sodba Sodišča EU C- 80/00 z dne 6. 6. 2002, ECLI:EU:C:2002:342, *Italian Leather*.

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: S.C.M.L.

a) Ja, to je dovoljeno na podlagi člena 35 Bruseljske uredbe I.

»Pri sodiščih države članice se lahko vloži zahteva začasne ukrepe, vključno z ukrepi zavarovanja, ki jih predvideva pravo te države članice, tudi v primeru, ko so za odločanje o glavni stvari pristojna sodišča druge države članice.«

To pravilo dovoljuje ločitev postopka za primerno pridobitev začasnega ukrepa in postopka o glavni stvari, če tožnik meni, da je to primerno za bolj efektiven postopek. Dejstvo, da špansko sodišče ni pristojno za odločanje o glavni stvari, ni ovira, da ne bi moglo izdati začasnega ukrepa na tožnikovo zahtevo.

Sodišče EU je v zadevi *Reichert* podalo definicijo kaj je splošno sprejeto kot začasni ukrepi in ukrepi zavarovanja:

»Izraz začasni ukrep in ukrep zavarovanja znotraj člena 24 (zdaj 35) BU Ia mora biti razumljen kot sklicevanje na ukrepe, ki znotraj področja uporabe BU Ia, ohranjajo dejanski ali pravni položaj, da bi zavarovali pravice, katerih priznanje se zahteva pred sodiščem, ki ni pristojno za odločanje o glavni stvari.«

Bruseljska uredba Ia v členu 35 ne določa katero sodišče je pristojno za postopek izdaje začasnega ukrepa, čeprav je implicirano, da morajo biti začasni ukrepi izvršljivi v državah članicah. Države članice v svojih pravnih redih določijo katero sodišče je pristojno.

b) Ja, če procesno pravo države članice, kjer je začasni ukrep predlagan, to dovoljuje (to je splošno pravilo v večini notranjih postopkovnih sistemov).

Čeprav člen 35 Bruseljske uredbe I ne pogojuje, da se je postopek o glavni stvari že začel v drugi državi članici, je v nekaterih državah članicah pogoj za začetek postopka za izdajo začasnega ukrepa, da se je oziroma se še bo v določenem časovnem okvirju začel tudi postopek o glavni stvari (po uradni dolžnosti ali na predlog). V takšnih primerih bo tožnik v postopku za izdajo začasnega ukrepa moral dokazati izpolnjenost zahtevanih pogojev.

c) Bruseljska uredba Ia se s to problematiko ne ukvarja izrecno in tudi ne predvideva posebne komunikacije med sodiščem, ki odloča o glavni stvari in sodiščem, ki odloča o izdaji začasnega ukrepa. V tej zvezi se uporabijo nacionalna pravila držav članic glede zlorabe postopka in dobre/slabe vere.

d) Podoben problem je obravnavalo Sodišče EU v zadevi *Italian Leather*, v kateri je presodilo, da je tuja odločba o začasnih ukrepih nezdržljiva z odločbo o zavrnitvi teh ukrepov v sporu med istimi strankami v državi, v kateri se zahteva priznanje.

V tej zvezi bi lahko stranka, proti kateri je bil izdan začasni ukrep v Španiji, predložila predhodno zavrnitev začasnega ukrepa v Franciji kot podlago za njen ugovor proti začasnemu ukrepu. Neposredno priznanje francoske zavrnitve začasnega ukrepa je, pod pogojem, da je dejansko stanje ostalo nespremenjeno, zavezujoče za špansko sodišče in je ovira za špansko sodišče, da ne bi moglo izdati začasnega ukrepa.

BRUSELJSKA UREDBA Ia

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

ZAČASNI UKREPI IN UKREPI ZAVAROVANJA UREJENI V BRUSELJSKI UREDBI Ia

PRIMER: TRANSPORTODO

Dejansko stanje:

Septembra 2017 je španska gospodarska družba »TRANSPORTODO« sklenila prevozno pogodbo s francosko gospodarsko družbo »Produits Deluxe« na podlagi katere se je TRANSPORTODO zavezal, da bo iz Produits Deluxove tovarne v Franciji do distribucijskih točk v Španiji pripeljal določeno količino blaga. Pogodba je vsebovala določbo, da je za vse spore glede te pogodbe pristojno sodišče v Španiji v Madridu. Produits Deluxe ni plačl določenih računov, ki jih je za svoje storitve izdal TRANSPORTODO, zato je slednji pred sodiščem v Madridu zahteval plačilo teh računov. Istočasno je TRANSPORTODO podal tudi predlog za izdajo začasnega ukrepa za zavarovanje terjatve iz naslova izdanih računov. Predlog je podal pred francoskim sodiščem, ki je pristojen glede na sedež Produits Deluxe.

Vprašani:

- a) Ali je lahko takšen predlog za izdajo začasnega ukrepa razumljen v luči člena 35 Bruseljske uredbe I? V primeru, da je odgovor nikalen, kakšen so posledice?**
- b) V primeru pozitivnega odgovora, ali bi bilo francosko sodišče pristojno za izdajo takšnega začasnega ukrepa?**

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Uredba (EU) ŠT. 1215/2012 Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (*v nadaljevanju: Bruseljska uredba Ia*).

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- Sodba Sodišča EU C – 391-95 z dne 17. 11. 1998, C – 391-95, ECLI:EU:C:1998:543, *Van Uden Maritime*,
- Sodba Sodišča EU C – 99/96 z dne 27. 4. 1999, ECLI:EU:C:1999:202, *Mietz*,
- Sodba Sodišča EU C-616/10 z dne 12. 7. 2012, ECLI:EU:C:2012:445, *Solvay*.

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: TRANSPORTODO

a) Nekateri nacionalni procesni sistemi priznavajo možnost zagotovitve začasnega ukrepa v primerih, ko obstaja tožnikova pravica. Takšen začasni ukrep lahko privede dočasne izpolnitve zahtevka (nemški *Leistungsverffugung*, nizozemski kort geding, francoski *ordonnance de référé* in drugi). Če se toženec ne odzove ali ne ugovarja, bo to verjetno konec spora. V tej zvezi je bilo vprašljivo, če so takšni postopki zajeti pod okrilje člena 35 Bruseljske uredbe I. Če so takšni postopki zajeti pod člen 35 Bruseljske uredbe I, bi tožnik lahko uporabil to pravilo za podajo predloga pred nepristojnim sodiščem in s tem obšel splošno pravilo Bruseljske uredbe I glede pristojnosti sodišč.

Sodišče EU je naslovalo to vprašanje v zadevi *Van Uden, MIETZ* in posredno tudi v *Savoy*. Pojasnilo je naslednje:

»Vmesna izpolnitev zahtevka oziroma plačilo pogodbene obveznosti ne predstavlja začasnega ukrepa v smislu pomena člena 24 (sedaj 35) BU Ia, razen, če je zagotovljeno, da bo tožnik tožencu vrnil znesek v kolikor bo sodišče njegov zahtev v postopku o glavni stvari zavrnilo in če se začasni ukrep nanaša le na določena toženčeva sredstva znotraj pristojnosti sodišča, ki je izdalo zahtev.«

Takšen pristop je precej prilagodljiv in bi naj obravnal tiste ukrepe, ki so vključeni v področje uporabe člena 35 Bruseljske uredbe I.

b) V zvezi z zgoraj navedenim morata biti za pristojnost sodišča, ki sicer ni pristojno za odločanje o glavni stvari, izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljena mora biti možnost vračila zarubljenega zneska,
- toženec mora imeti sredstva v Franciji.

BRUSELJSKA UREDBA Ia

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

ZAČASNI UKREPI IN UKREPI ZAVAROVANJA UREJENI V BRUSELJSKI UREDBI Ia

PRIMER: BANQUE DE BRETAGNE

Dejansko stanje:

V maju 2018 je Banque de Bretagne pred sodiščem v Franciji začel postopek proti g. Jeanu Rebelaisu, ki ima stalno prebivališče v Quimper, v katerem je zahteval plačilo 2,5 milijona EUR. Znotraj tega postopka je sodišče izdalo odločbo s katero je pooblastilo Banque de Bretagne, da nadaljuje z »inscription hypothécaire judiciaire provisoire« na nepremičninah, ki jih ima g. Rebelais v Almuñécar v Španiji z namenom zagotovitve učinkovitosti potencialne ugodilne sodbe.

Za pojasnilo, *inscription hypothécaire judiciaire provisoire* je začasni ukrep, ki zagotovi zaseg nepremičnin in vknjižbo zaznambe prepovedi razpolaganja in obremenjevanja nepremičnine.

Vprašanja:

- a) Je odločitev francoskega sodišča izvršljiva v Španiji in na kakšni podlagi?
- b) *Inscription hypothécaire judiciaire provisoire* je ukrep, ki ne obstaja v španskem pravu: Je to ovira za izvršljivost takšne francoske sodne odločbe v Španiji? Bi izvršljivost takšne sodne odločbe bila v nasprotju s španskim javnim redom?
- c) Če bi začasni ukrep bil izvršljiv, kaj bi morali storiti v primeru, da bi bila odločitev francoskega sodišča o glavni stvari neugodna za tožnika in kaj, če bi bila ugodna?
- d) Predstavljajte si, da je začasni ukrep izdalo angleško sodišče, ki je zagotovilo zamrznitveni nalog oziroma t.i. »mareva injunction«, ki g. Rebelaisu prepoveduje razpolaganje z njegovimi nepremičninami v Španiji, bi odgovor bil enak?

Pri reševanju primera uporabite:

A) EVROPSKO ZAKONODAJO:

- Uredba (EU) ŠT. 1215/2012 Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v nadaljevanju: *Bruseljska uredba Ia*).

B) SODNO PRAKSO SODIŠČA EU:

- Sodba Sodišča EU C – 125-79 z dne 21. 5. 1980, ECLI:EU:C:1980:130, *Denilauler*,
- Sodba Sodišča EU C – 235/09 z dne 12. 4. 2011, ECLI:EU:C:2011:238, *DHL Express France*.

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: BANQUE DE BRETAGNE

a) Po splošnem pravilu so vse odločitve sodišč držav članic izvršljive v drugih državah članicah (ob predpostavki, da te odločitve spadajo pod področje Bruseljsko uredbo Ia). Za odločitve o izdanih začasnih ukrepih velja poseben pristop, še posebej v postopkih, ki niso bili izvedeni kontradiktorno. V precej starejši zadevi *Denilauler* je Sodišče EU odločilo, da sodne odločbe, ki zagotavljajočasne in ukrepe zavarovanja in katere niso izdane v kontradiktornem postopku, ne spadajo v sistem priznanja in izvršitve po Bruseljske uredbe I.

Odločitev je bila povzeta v člen 2/a Bruseljske uredbe I:

»Za namene poglavja III „sodna odločba“ vsebuječasne ukrepe, vključno z ukrepi zavarovanja, ki jih odredi sodišče, ki je na podlagi te uredbe pristojno za odločanje o glavni stvari. Ne zajema začasnih ukrepov, vključno z ukrepi zavarovanja, ki jih odredi sodišče, ne da bi bil toženec vabljen pred sodišče, razen če je bila sodna odločba, ki vsebuje ukrep, tožencu vročena pred izvršitvijo.«

Torej, za izvršitev francoskega začasnega ukrepa v Španiji bi moral takšen začasni ukrep biti izdan v kontradiktornem postopku ali pa bi tožencu moral biti vročen pred začetkom postopka priznanja in izvršitve v Španiji.

b) Čezmejna izvršitev začasnih ukrepov je v preteklosti naletela na težave, ki so izvirale iz raznolikosti procesnih sistemov držav članic.

Težko je izvesti vknjižbo začasnega ukrepa, ki ni urejen v španskem pravu, v špansko zenljiško knjigo. Takšen ukrep morda sploh ne bo razumljen s strani druge stranke in tretjih oseb. V določenih primerih je to lahko celo to v nasprotju z javnim redom držav članic. Z namenom, da se te težave rešijo in zaradi odločitve Sodišča EU v zadevi *DHL Exspress France*, je zdaj vsebina člena 54/1 Bruseljske uredbe I sledeča:

»Če sodna odločba vsebuje ukrep ali odredbo, ki je pravo zaprošene države članice ne pozna, se ta ukrep ali odredba, kolikor je najbolj mogoče, prilagodi ukrepu ali odredbi, ki obstaja v pravu zadevne države članice in ima enakovredne učinke ter je namenjena izpolnjevanju podobnih ciljev in interesov.«

To pomeni, da bi špansko sodišče moralo izvršiti francoski začasni ukrep in ga spremeniti v najbolj podoben ukrep, ki ga ureja špansko pravo (v tem primeru embargo preventivo).

c) Uporabilo bi se nacionalno procesno pravo, v tem primeru špansko procesno pravo, saj je bil začasni ukrep izvršen v Španiji.

V kolikor bi se postopek o glavni stvari v Franciji končal z zavrnilno sodbo, bi začasni ukrep v Španiji vseeno bil izvršen. Glede na to, da med sodišči držav članic ni neposredne komunikacije, je dokazno breme, da je bila v postopku o glavni stvari izdana zavrnilna sodba, bilo na tožencu. Slednji bi moral v Španiji podati predlog za umik začasnega ukrepa in odškodninski zahtevek.

V kolikor bi sodišče v Franciji izdalo ugodilno sodbo, bi tožnik moral začeti postopek za spremembo začasnega ukrepa v dejanski izvršilni ukrep. Postopek spremembe bo določilo nacionalno pravo držav članic, v kateri je bil začasni ukrep izdan. V Španiji mora tožnik takšno spremembo zahtevati v 20 delovnih dneh.

d) Tudi v tem primeru se uporabi člen 54 Bruseljske uredbe I, čeprav bi bilo težje najti primerljiv ukrep. Namen Bruseljske uredbe I je spodbujati čezmejno izvršitev sodnih odločb v največji možni meri.

BRUSELJSKA UREDBA Ia

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

MEDNARODNA PRISTOJNOST V PRIMERIH ŠKODE, POVZROČENE NA SPLETU

PRIMER: FOTOGRAF

Dejansko stanje:

Oseba H, ki živi na Dunaju, je po poklicu arhitekturni fotograf in avtor ilustriranih knjig, ki prikazujejo arhitekturna dela znanega avstrijskega arhitekta A. Slednji je uporabil fotografije svojih del, ki jih je posnela oseba H, in sicer na konferenci, ki jo je organizirana nemška družba E. Po koncu konference je družba E objavila omenjene fotografije na svoji spletni strani, kjer jih je mogoče odpreti in shraniti, to pa je storila brez soglasja osebe H, prav tako pa brez navedbe, da gre za avtorsko delo osebe H. Oseba H je opazila to kršitev in sprožila odškodninski spor zoper družbo E pred sodiščem na Dunaju, skladno s členom 7(2) Bruseljske uredbe Ia. Družba E trdi, da avstrijska sodišča niso mednarodno pristojna, saj spletna stran ni bila usmerjena k avstrijskim uporabnikom, zgolj možnost dostopa v Avstriji pa ne zadostuje za mednarodno pristojnost avstrijskih sodišč.

Vprašanje:

Ali je avstrijsko sodišče mednarodno pristojno?

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: FOTOGRAF

Kraj splošne pristojnosti v smislu člena 4/1 Bruseljske uredbe Ia je po sedežu tožene stranke, t.j. v primeru družbe E v Nemčiji.

Ne glede na to pa so avstrijska sodišča lahko mednarodno pristojna po členu 7/2 Bruseljske uredbe Ia, če je tam kraj ravnanj, ki so povzročila škodo, ali kraj kršitve v smislu teh določb.

V zvezi z opredelitvijo kršitvenega ravnanja in posledično kraja teh ravnanj v primerih objav vsebin na spletu je Sodišče EU odločilo (sodba Sodišča EU C-41/13 z dne 22. 1. 2015, ECLI:EU:C:2015:28, *Hejduk*, o uporabi člena 5/3 Bruseljske uredbe Ia):

23 »Prvič, ugotoviti je treba, da vzročni dogodek, ki je opredeljen kot dogodek, zaradi katerega je ta škoda nastala (glej sodbo *Zuid-Chemie*, C-189/08, EU:C:2009:475, točka 28), ni upošteven za ugotovitev sodne pristojnosti sodišča, ki mu je predložena zadeva, kot je ta v postopku glavni stvari«.

24 »V položaju, kot je ta v postopku glavni stvari, v katerem domnevni delikt pomeni kršitev avtorskih pravic in z njimi povezanih pravic z objavo fotografij na nekem spletnem mestu brez privolitve avtorja, je namreč za vzročni dogodek treba šteti sprožitve tehničnega postopka objave fotografij na navedenem spletnem mestu. Vzročni dogodek morebitne kršitve avtorskih pravic je torej ravnanje lastnika tega spletnega mesta (glej po analogiji sodbo *Wintersteiger*, C-523/10, EU:C:2012:220, točki 34 in 35)«.

25 »V zadevi, kot je ta v postopku glavni stvari, so lahko ravnanja in opustitve, ki lahko pomenijo tako kršitev, krajevno povezana le s krajem, kjer je sedež družbe *EnergieAgentur*, saj je ta družba tam sprejela in izvršila odločitev, da se fotografije objavijo na nekem spletnem mestu. Ni pa sporno, da ta sedež ni v državi članici, v kateri je predložitevno sodišče«.

26 »Iz tega sledi, da je v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, vzročni dogodek nastopil na sedežu te družbe in zato na tej podlagi ni mogoče ugotoviti pristojnosti sodišča, ki mu je spor predložen«.

Kraj ravnanj, ki so povzročila škodo, je v obravnavanem primeru v Nemčiji in torej ne daje podlage za mednarodno pristojnost sodišča v Avstriji.

Treba pa je še presoditi, ali je pristojnost mogoče utemeljiti na okoliščini, da je na Dunaju nastala škoda, ki je posledica kršitev avtorskih pravic. O vprašanju kraja nastanka škode v primerih kršitev avtorskega prava s posredovanjem v fizični obliki, se je Sodišče EU oprlo na sodno prakso glede razpršene škode v sodbi z 3. 10. 2013 – C-170/12, *Pinckney*, ECLI:EU:C:2013:635 (o uporabi člena 5/3 Bruseljske uredbe Ia):

31 »Sodišče je že razlagalo člen 5, točka 3, Uredbe v primeru zatrjevanja kršitev, storjenih prek spleta, ki lahko zato nastanejo v številnih krajih (glej sodbi z dne 25. oktobra 2011 v združenih zadevah *eDate Advertising in Martinez*, C-509/09 in C-161/10, ZOdl., str. I-10269, in z dne 19. aprila 2012 v zadevi *Wintersteiger*, C-523/10)«.

32 »Iz navedene sodne prakse izhaja, prvič, da se kraj nastanka škode v smislu te določbe lahko razlikuje glede na naravo domnevno kršene pravice (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Wintersteiger*, točke od 21 do 24)«.

33 »Drugič, nevarnost, da škoda nastane v določeni državi članici, je odvisna od tega, ali je pravica, katere kršitev se zatrjuje, zaščiten v tej državi članici (glej zgoraj navedeno sodbo *Wintersteiger*, točka 25)«.

34 »Nazadnje, tretjič, iz te sodne prakse izhaja, da je v skladu s cilji, navedenimi v točki 27 te sodbe, opredelitev kraja, v katerem je nastala škoda, za dodelitev pristojnosti sodišču za odločanje o trditvi glede kršitve v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti odvisna tudi od tega, katero sodišče je najbolj primerno za presojo utemeljenosti zatrjevane kršitve (zgoraj navedeni sodbi *eDate Advertising in Martinez*, točka 48, in *Wintersteiger*, točka 27)«.

35 »V skladu s temi načeli je Sodišče za potrebe opredelitve kraja nastanka škode, ki naj bi nastala prek spleta, razlikovalo med kršitvami osebnostnih pravic in kršitvami pravic intelektualne in industrijske lastnine«.

36 »Tako lahko domnevna žrtev kršitve osebnostnih pravic – varovanih v vseh državah članicah – storjene z objavo vsebine na spletu, na podlagi nastanka škode vložiti tožbo za ugotovitev odgovornosti pri sodiščih vsake države članice, na ozemlju katere je ali je bila navedena vsebina dostopna na spletu. Ta sodišča so pristojna za odločanje zgolj glede škode, storjene na ozemlju države članice sodišča, ki odloča (glej zgoraj navedeno sodbo *eDate Advertising in Martinez*, točka 52). Ker bo poleg tega učinek kršitve, storjene z uporabo na spletu objavljene vsebine, na osebnostne pravice posameznika lahko najboljše preučilo sodišče kraja, v katerem je težišče interesov te osebe, lahko domnevna žrtev po izbiri tožbo za vso nastalo škodo vložiti samo pri sodišču tega kraja (zgoraj navedena sodba *eDate Advertising in Martinez*, točka 48)«.

37 »Trditev glede kršitve pravic intelektualne in industrijske lastnine, katerih varstvo, ki ga daje akt o registraciji, je omejeno na ozemlje države članice registracije, pa mora biti podana pri sodiščih te države. Prav sodišča države članice registracije so namreč najprimernejša za presojo, ali je dejansko prišlo do kršitve zadevnih pravic (glej v tem smislu v zvezi z nacionalnimi znamkami zgoraj navedeno sodbo *Wintersteiger*, točki 25 in 28)«.

38 »Preveriti je treba, koliko se preudarki iz zgoraj navedenih primerov lahko uporabijo za trditve glede kršitve avtorskih pravic«.

39 »Najprej je treba poudariti, da za materialne avtorske pravice, tako kot za pravice v zvezi z nacionalno znamko, vsekakor velja načelo teritorialnosti. Navedene materialne pravice pa morajo biti zlasti na podlagi Direktive 2001/29 samodejno varovane v vseh državah članicah, tako da so lahko kršene v vsaki izmed njih na podlagi veljavnega materialnega prava«.

40 »V zvezi s tem je treba najprej pojasniti, da o vprašanjih, ali se okoliščine, v katerih se lahko šteje, da je bila pravica, varovana v državi članici sodišča, ki odloča, kršena, in ali je to kršitev mogoče pripisati toženi stranki, vsebinsko odloča sodišče, ki je pristojno (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Wintersteiger, točka 26)«.

41 »Pri preizkusu pristojnosti sodišča za odločanje o škodi opredelitev kraja njenega nastanka v smislu člena 5, točka 3, Uredbe namreč ne more biti odvisna od meril, ki veljajo za navedeno vsebinsko odločanje in v tej določbi niso navedena. Ta določba namreč kot edini pogoj določa, da je škoda nastala ali da njen nastanek grozi«.

42 »Tako v nasprotju s členom 15(1)(c) Uredbe, ki je bil razložen v sodbi z dne 7. decembra 2010 v združenih zadevah Pammer in Hotel Alpenhof (C-585/08 in C-144/09, ZOdl., str. I-12527), člen 5, točka 3, navedene uredbe med drugim ne zahteva, da je zadevna dejavnost „usmerjena v“ državo članico sodišča, ki odloča«.

43 »Iz tega sledi, da je glede domnevne kršitve materialne avtorske pravice za odločanje o tožbi v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti že določena pristojnost sodišča, ki odloča, ker država članica, na ozemlju katere je to sodišče, varuje materialne pravice, na katere se sklicuje tožeča stranka, in ker grozi nastanek domnevne škode na območju sodišča, ki odloča«.

44 »V okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, navedena nevarnost izhaja zlasti iz možnosti, da prek spletnega mesta, dostopnega na območju sodišča, ki odloča, pride do reproduciranja dela, s katerim so povezane pravice, na katere se sklicuje tožeča stranka«.

45 »Ker pa varstvo, ki ga daje država članica, v kateri je sodišče, ki odloča, velja le za ozemlje navedene države članice, je sodišče, ki odloča, pristojno le za odločanje o škodi, ki je nastala na ozemlju države članice, ki ji pripada«.

46 »Če bi bilo namreč to sodišče pristojno tudi za odločanje o škodi, ki je nastala na ozemlju drugih držav članic, bi nadomestilo sodišča teh držav, čeprav so ta v skladu s členom 5, točka 3, Uredbe in načelom teritorialnosti načeloma pristojna za odločanje o škodi, ki nastane na ozemlju njihove države članice, ter so primernejša za presojo, ali so bile materialne avtorske pravice, ki jih zagotavlja zadevna država članica, dejansko kršene, in za opredelitev narave nastale škode«.

V obravnavanem primeru je Sodišče EU uporabilo ta načela tudi za kršitve avtorskih pravic z objavo na spletu (sodba Sodišča EU C-41/13 z dne 22. 1. 2015 – C-41/13, ECLI:EU:C:2015:28, Hejduk, o uporabi člena 5/3 Bruseljske uredbe Ia):

29 »V zvezi s tem Sodišče ni pojasnilo le, da se kraj nastanka škode v smislu te določbe lahko razlikuje glede na naravo domnevno kršene pravice, temveč tudi, da je nevarnost, da škoda nastane v neki državi članici, odvisna od tega, ali je pravica, katere kršitev se zatrjuje, zavarovana v tej državi članici (glej sodbo Pinckney, EU:C:2013:635, točki 32 in 33)«.

30 »V zvezi s tem drugim vidikom P. Hejduk v postopku v glavni stvari trdi, da so ji bile zaradi objave njenih fotografij na spletnem mestu družbe EnergieAgentur kršene avtorske pravice. Kot je razvidno iz točke 22 te sodbe, ni sporno, da so pravice, na katere se sklicuje, v Avstriji zavarovane«.

31 »Družba EnergieAgentur v zvezi z nevarnostjo nastanka škode v državi članici, ki ni tista, v kateri ima ta družba sedež, poudarja, da njeno spletno mesto, na katerem so bile sporne fotografije objavljene in ki deluje pod imenom z nacionalno nemško vrhno internetno domeno, in sicer „.de“, ni namenjeno Avstriji in da zato škoda v tej državi članici ni nastala«.

32 »V zvezi s tem iz sodne prakse Sodišča izhaja, da za razliko od člena 15(1)(c) Uredbe št. 44/2001, ki je bil razlagan v sodbi Pammer in Hotel Alpenhof (C-585/08 in C-144/09, EU:C:2010:740), člen 5, točka 3, te uredbe ne zahteva, da je spletno mesto „usmerjeno v“ državo članico sodišča, ki mu je zadeva predložena (glej sodbo Pinckney, EU:C:2013:635, točka 42)«.

33 »Zato za namene določitve kraja, kjer je škoda nastala, da bi se ugotovila sodna pristojnost na podlagi člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001, ni pomembno dejstvo, da spletno mesto, ki je predmet postopka v glavni stvari, ni namenjeno državi članici sodišča, ki mu je zadeva predložena«.

34 »V okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, je torej treba šteti, da nastanek škode in/ali nevarnost tega nastanka izhajata iz dostopnosti fotografij, na katerih obstajajo pravice, ki jih uveljavlja P. Hejduk, prek spletnega mesta družbe EnergieAgentur v državi članici sodišča, ki mu je zadeva predložena«.

35 »Pojasniti je treba, da vprašanje obsega škode, ki jo zatrjuje P. Hejduk, spada na področje preučitve vsebine zahtevka in zato v fazi preverjanja sodne pristojnosti ni upoštevno«.

36 »Vendar je treba poudariti, da ker je varstvo avtorskih pravic in z njimi povezanih pravic, ki ga zagotavlja država članica sodišča, ki mu je zadeva predložena, omejeno na ozemlje te države, je sodišče, ki mu je zadeva predložena na podlagi kraja nastanka zatrjevane škode, pristojno le za obravnavanje škode, nastale na ozemlju te države članice (glej v tem smislu sodbo Pinckney, EU:C:2013:635, točka 45)«.

Sklepno lahko ugotovimo, da v primeru kršitve avtorskih pravic za utemeljitev mednarodne pristojnosti zadostujeta dejstvi, da je po pravu države razpravljajočega sodišča kršena avtorska pravica zaščitena in da je tam tudi nastala škoda. Ni nujno, da je kršitveno ravnanje bilo usmerjeno v državo mednarodne pristojnosti. Načelo nacionalne zaščite, skladno s katerim je v primeru *Wintersteiger* kraj nastanka škode omejen na države registracije nacionalne znamke (Primer 1), je v obravnavanem primeru uporabljivo zgolj v obsegu, ki mednarodno pristojnemu sodišču po kraju nastanka škode omejuje pristojnost zgolj na odločanje o obsegu škode, ki je nastala v tej državi.

BRUSELJSKA UREDBA Ia

Evropska uredba št. 1215/2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

MEDNARODNA PRISTOJNOST V PRIMERIH ŠKODE, POVZROČENE NA SPLETU

PRIMER: DRUŽBA W

(sodba Sodišča EU C-523/10 z dne 19. 4. 2012, ECLI:EU:C:2012:220, *Wintersteiger*)

Dejansko stanje:

Avstrijska družba W, ki je tudi imetnik avstrijske znamke "W", izdeluje orodja in dodatke orodij za servis smuči ter jih prodaja po vsem svetu. Nemška družba P prodaja orodja in dodatke orodij za servis smuči svoje znamke, prav tako pa prodaja dodatke orodij, ki jih je proizvedla družba W. Teh dodatkov družba W ni niti proizvedla, niti ni k njihovi prodaji dala soglasja.

Družba P je zakupila ključno besedo »W« v Googlovem oglaševalskem sistemu in oglase omejila zgolj na nemško domeno »google.de«. Posledično vsak uporabnik, ki v iskalnik na domeni »google.de« vnese ključno besedo »W«, prejme med zadetki povezavo na spletno stran družbe W, obenem pa oglas za družbo P. Oglas je opremljen z besedilom »dodatki orodij za smučarske delavnice« in povezavo na spletno stran družbe P. Ob kliku na napis »dodatki orodij za smučarske delavnice« se uporabniku znotraj spletne strani družbe P prikaže ponudba dodatkov orodij, ki jih proizvaja družba W. Družba P ni zakupila nobenega oglasnega prostora na avstrijski domeni »google.at«.

Družba W meni, da je prišlo do kršitve njene zaščitene znamke in želi uveljavljati škodo zoper družbo P.

Vprašanje:

a) Katera sodišča so mednarodno pristojna za odločanje?

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: DRUŽBA W

I. Splošna pristojnost

V civilnih in gospodarskih zadevah (člen 1 Bruseljske uredbe Ia) je ob upoštevanju določb člena 4/1 uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice. Ker ima družba P domicil v Nemčiji (smiselna uporaba člena 63/1/a in b Bruseljske uredbe Ia), je le-ta lahko tožena pred nemškim sodiščem. Člen 21/4 uredbe take pristojnosti ne izključuje, saj se le-ta nanaša zgolj na postopke v zvezi z veljavnostjo in registracijo znamke, ne pa tudi na postopke v zvezi z njenimi kršitvami.

II. Pristojnost za odškodninske spore

Glede na člen 7/2 Bruseljske uredbe Ia je v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti razen sodišča splošne pristojnosti mednarodno pristojno tudi sodišče v kraju, kjer je prišlo ali lahko pride do škodnega dogodka.

To določbo je treba razlagati široko, skladno z avtonomno razlago Sodišča EU C-189/87 z dne 27. 9. 1998, ECLI:EU:C:1988:459, *Kalfelis* (glede člena 5/3 Bruseljske konvencije iz leta 1968)

17 »Da bi se zagotovilo poenotenje v vseh državah članicah je treba »zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti« razumeti kot vse zadeve, v katerih se uveljavlja odgovornost toženca in ki niso povezana s pogodbo v smislu člena 5(1)«.

Takšna razlaga pa obsega tudi zahtevek za plačilo škode zaradi kršitev pravic iz zaščitene znamke.

Pristojnost avstrijskega sodišča skladno s členom 7/2 Bruseljske uredbe Ia je torej odvisna od vprašanja, ali je »kraj škodnega dogodka« v Avstriji. O razlagi kraja škodnega dogodka je odločalo Sodišče EU v sodbi 21/67 z dne 30. 11. 1976, ECLI:EU:C:1976:166, *Bier* (glede člena 5(3) Bruseljske konvencije iz leta 1968) in odločilo:

15 »V tej zvezi je nujno izpostaviti, da glede vprašanja pristojnosti lahko kraj dogodka, ki je privedel do škode, predstavlja enako pomemben povezovalni element kot kraj, kjer je škoda nastala«. (...)

19 »Tako mora besedna zveza »kjer je prišlo do škodnega dogodka« (...) biti razumljena na način, da ima tožnik možnost začeti postopek tako v kraju, kjer je škoda nastala, kot tudi v kraju ravnanja, ki je povzročilo škodo«.

Tožba družbe W zoper družbo P se bo torej lahko obravnavala pred določenim sodiščem, če je tam bodisi nastala škoda, bodisi je tam prišlo do ravnanja, ki je povzročilo škodo.

a) Kraj nastanka škode

Kršitve pravic iz zaščitene znamke na spletu lahko povzročijo škodo v različnih državah. Gre za t.i. razpršeno škodo. Enako velja za posege v osebne pravice z objavami vsebin na spletu. Sodišče EU je že vzpostavilo sodno prakso v takšnih primerih, skladno s katero je kraj

nastanka škode v vseh tistih državah, kjer je do vsebine možno dostopati. Ne glede na to pa je pristojnost posameznega sodišča omejena na presojo škode, ki je nastala na ozemlju teritorija posamezne države (t.i. teorija mozaika, ki jo je Sodišče EU oblikovalo v sodbi C-68/93 z dne 7. 3. 1995, ECLI:EU:C:1995:61, *Shevill*, na primeru kršitve osebnostnih pravic v mednarodnih medijih). V obravnavanem primeru bi to pomenilo mednarodno pristojnost sodišč v vseh državah, kjer je mogoče dostopati do domene »google.de«. Obenem pa je Sodišče EU zaradi načela pravne varnosti predpostavilo, da je mednarodno pristojno sodišče v državi, kjer ima oškodovanec največji interes za vložitev tožbe (sodba Sodišča EU C-509/09 in C-161/10 z dne 25. 10. 2011, ECLI:EU:C:2011:685, *eDate Advertising in Martinez*, takšno stališče se je potrdilo tudi na primeru osebnostnih pravic družb - sodba sodišče EU C-194/16 z dne 17. 10. 2017, *Bolagsupplysningen*, več v študiju primera št. 2: Pristojnost v primerih škode, povzročene na spletu I). V primeru družbe W bo center interesov v Avstriji in posledično bo tamkajšnje sodišče imelo tudi neomejeno pristojnost odločanja.

Vprašanje pa se postavlja, ali se zgoraj omenjena pravila za primere kršitev osebnostnih pravic, sploh lahko uporabljajo za kršitve pravic iz intelektualne lastnine (kot je znamka v obravnavanem primeru). V obravnavanem primeru je Sodišče EU na to vprašanje odgovorilo odklonilno (sodba Sodišča EU C-523/10 z dne 19. 4. 2012, ECLI:EU:C:2012:220, *Wintersteiger*):

24 »Vendar kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 20 sklepnih predlogov, ta presoja, ki je bila opravljena v posebnih okoliščinah, v katerih so bile kršene osebnostne pravice, ne more veljati tudi za določitev sodne pristojnosti pri kršitvah pravic industrijske lastnine, kakršne so te, ki so zatrjevane v postopku v glavni stvari.«

25 »Drugače od položaja osebe, ki meni, da so bile kršene njene osebnostne pravice, ki so varovane v vseh državah članicah, je namreč varstvo, ki ga zagotavlja registracija nacionalne znamke, načeloma omejeno na ozemlje države članice registracije, tako da se njen imetnik praviloma ne more sklicevati na navedeno varstvo zunaj tega ozemlja.«

26 »Vendar vprašanje, ali uporaba znaka, ki je enak nacionalni znamki, za oglas na spletnem mestu, ki deluje samo pod nacionalno vrhno domeno, ki ni vrhnja domena države članice registracije navedene znamke, dejansko krši to znamko, spada v vsebinsko preučitev tožbe, ki jo bo pristojno sodišče opravilo glede na materialno pravo, ki se uporabi.«

27 »Glede pristojnosti za obravnavanje zatrjevane kršitve nacionalne znamke v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, je treba ugotoviti, da tako cilj predvidljivosti kakor cilj učinkovitega izvajanja sodne oblasti govorita v prid podelitve pristojnosti – glede na nastanek škode – sodiščem države članice, v kateri je zadevna pravica varovana.«

28 »Sodišča države članice, v kateri je registrirana zadevna znamka, lahko namreč najbolje ocenijo, ali je – glede na razlago Direktive 2008/95, podano med drugim v sodbah z dne 23. marca 2010 v združenih zadevah *Google France in Google* (od C-236/08 do C-238/08, ZOdl. str. I-2417) in z dne 12. julija 2011 v zadevi *L'Oréal in drugi* (C-324/09, ZOdl., str. I-6011) v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, varovana nacionalna znamka dejansko kršena. Ta sodišča so pristojna za obravnavanje celotne škode, ki je domnevno nastala imetniku varovane pravice s kršitvijo te pravice, in za obravnavanje zahteve za prenehanje vseh kršitev navedene pravice.«

29 » Tako je treba ugotoviti, da je spor o kršitvi znamke, registrirane v državi članici, ki je bila storjena s tem, da je oglaševalec na spletnem mestu iskalnika, ki deluje pod nacionalno vrhno domeno druge države članice, uporabil ključno besedo, enako navedeni znamki, mogoče predložiti sodiščem države članice, v kateri je znamka registrirana«.

Sodišče se torej – vsaj v primeru pravic iz intelektualne lastnine, za obstoj katerih je pogoj registracija – sklicuje na načelo nacionalne pristojnosti varstva intelektualnih pravic. Kraj nastanka škode je tako v primeru kršitev pravic iz znamke lahko zgolj v državi, kjer je ta znamka zaščitena. Škoda, ki nastane s kršitvijo nacionalne znamke torej vedno nastane v državi registracije. V obravnavanem primeru je to Avstrija, katere sodišča so mednarodno pristojna po členu 7/2 Bruseljske uredbe Ia.

b) Kraj ravnanja, ki je povzročilo škodo

Ne glede na do sedaj zapisano pa je glede na odškodninsko naravo zadeve podana tudi mednarodna pristojnost sodišča po kraju ravnanja, ki je povzročilo škodo, kakor je Sodišče EU odločilo tudi v prej omenjenem primeru *Wintersteiger*:

30 » Drugič, glede kraja, kjer je bilo storjeno ravnanje, ki je povzročilo zatrjevano kršitev nacionalne znamke z uporabo ključne besede, enake navedeni znamki, v iskalniku, ki deluje pod nacionalno vrhno domeno druge države članice, je treba poudariti, da ozemeljska omejitev varstva nacionalne znamke ni taka, da bi izključevala mednarodno pristojnost drugih sodišč, kot so sodišča države članice, v kateri je navedena znamka registrirana«.

O vprašanju, kje bi torej moral spor biti sprožen, je Sodišče EU zapisalo:

34 » V primeru zatrjevanje kršitve nacionalne znamke, registrirane v državi članici, zaradi objave oglasa na spletnem mestu iskalnika z uporabo ključne besede, enake navedeni znamki, je treba šteti, da ravnanje, s katerim se je povzročila zatrjevana kršitev, ni objava oglasa sama po sebi, temveč to, da je oglaševalec po vnaprej določenih parametrih sprožil tehnični postopek objave oglasa, ki ga je ustvaril za svojo tržno komunikacijo«.

35 » Kot je namreč Sodišče navedlo pri razlagi direktive o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami, je namreč ključno besedo, enako znamki, v gospodarskem prometu uporabil oglaševalec, ki jo je izbral, ne pa ponudnik storitve referenciranja (zgoraj navedena sodba *Google France in Google*, točki 52 in 58). Dejanje, ki je povzročilo morebitno kršitev prava znamk, je torej ravnanje oglaševalca, ki je uporabil storitev referenciranja za svojo tržno komunikacijo«.

36 » Oglaševalec sicer tehnični postopek objave navsezadnje res sproži v strežniku, ki pripada upravljavcu iskalnika, ki ga oglaševalec uporabi. Vendar pa glede na cilj predvidljivosti, ki ga morajo izpolnjevati pravila pristojnosti, kraja tega strežnika, zato ker ni gotov, ni mogoče šteti za kraj ravnanja, s katerim se je povzročila zatrjevana škoda, pri uporabi člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001«.

37 » Nasprotno, treba je odločiti, da je bilo v kraju sedeža oglaševalca odločeno, da se sproži postopek objave, saj gre za nesporen in določljiv kraj – tako za tožečo kot za toženo stranko – ki zato olajša dokazovanje in organizacijo postopka«.

V obravnavanem primeru je ravnanje, ki je povzročilo škodo, bilo opravljeno v Nemčiji. Ker pa je tam tudi splošna pristojnost sodišča, se ne uporabi člen 7/2 Bruseljske uredbe Ia (besedilo pred prvim odstavkom se namreč glasi: »v drugi državi članici«).

III. Sklep

V splošnem je nemško sodišče mednarodno pristojno po členu 4 Bruseljske uredbe Ia (po prebivališču tožene stranke). Prav tako pa lahko družba W sproži postopek v Avstriji: skladno s členom 7/2 Bruseljske uredbe Ia je namreč avstrijsko sodišče mednarodno pristojno iz razloga, da v odškodninskih sporih zaradi kršitve pravic iz znamke škoda nastane v državi registracije.

Primer: DRUŽBA W 2 (poenostavljeno po BGH, 9. 11. 2017 – I ZR 164/16):

Dejansko stanje:

Družba W za svoje produkte ni registrirala avstrijske znamke, temveč blagovno znamko EU v smislu Uredbe (EU) 2017/1001 o blagovni znamki Evropske unije (odslej: EUTMR). Družba P ima sedež v Italiji in prodaja nadomestne dele, ki jih proizvaja družba W ter take dodatke oglašuje na svoji spletni strani z italijansko domeno (»p.it«) v nemškem jeziku. Spletna stran ne omogoča naročanja blaga, ampak vsebuje zgolj kontaktne podatke družbe P. Družba P je z družbo W sklenila dogovor, da teh nadomestnih delov ne bo izvažala v Nemčijo, prav tako pa jih tam ne bo oglaševala, ponujala ali dajala na trg.

Družba X s sedežem v Nemčiji je pri družbi P po elektronski pošti, objavljeni na spletni strani družbe P, poizvedela o cenah blaga ter po seznanitvi z njimi preko elektronske pošte tudi naročila 150 enot. Družba X je uredila prevoz blaga od družbe P pa do svojega sedeža. Družba W je mnenja, da je s tem prišlo do kršitve njene zaščitene blagovne znamke EU, saj se je blago prodalo na trgu EU brez njenega soglasja. Družba W je sprožila spor v Nemčiji.

Vprašanje:

b) Je nemško sodišče mednarodno pristojno?

Vsebina delovnega gradiva odraža zgolj poglede in stališča avtorja gradiva, ne pa pogledov in stališč Evropske komisije, zato Evropska komisija ni odgovorna za kakršnekoli posledice, nastale ob uporabi informacij iz tega delovnega gradiva.

Rešitev: DRUŽBA W 2

b) EUTMR v členu 125 določa mednarodno pristojnost sodišč v civilnih postopkih zaradi kršitev pravic iz blagovne znamke EU:

Člen 125

»Mednarodna sodna pristojnost

1. Ob upoštevanju določb te uredbe, pa tudi vseh določb Uredbe (EU) št. 1215/2012, ki se uporabljajo na podlagi člena 122, se postopek v zvezi s tožbami in zahtevki iz člena 124 začne pred sodiščem države članice, v kateri ima toženec stalno prebivališče, oziroma, če nima stalnega prebivališča v nobeni državi članici, v državi, kjer ima podjetje.

(...)

5. Postopek v zvezi s tožbami in zahtevki iz člena 124, z izjemo tožb za ugotovitev nekršitve blagovne znamke EU, se lahko začne tudi pred sodiščem države članice, v kateri je bilo izvršeno ali je grozila nevarnost, da bo izvršeno dejanje kršitve, ali v kateri je bilo izvršeno dejanje iz člena 11(2)«.

Glede na člen 125/1 EUTMR je mednarodno pristojno sodišče države, kjer ima tožena stranka sedež, t.j. v obravnavanem primeru Nemčija.

Pristojnost nemškega sodišča bi lahko temeljila tudi na členu 125/5 EUTMR, če bi tam bilo storjeno dejanje kršitve ali bi grozila nevarnost zanj. Na tem mestu je treba poudariti, da za razliko od člena 7/2 Bruseljske uredbe Ia besedilo člena 125/5 EUTMR ne ponuja izbire med krajem nastanka škode in krajem ravnanja, ki je škodo povzročilo, temveč določa zgolj pristojnost po slednjem. Dodatna pojasnila je podalo Sodišče EU v sodbi C-360/12 z dne 5. 6. 2014, ECLI:EU:C:2014:1318, *Coty Germany GmbH* (v zvezi z vsebinsko enakim predpisom, členom 93/5 Uredbe 30/94, odslej: CTMR 1994):

31 »Kar zadeva razlago navedenega člena 93(5), je glede na navedbe v točkah 27 in 28 te sodbe treba pojem „[ozemlje] države članice, v kateri je bilo izvršeno ali je grozila nevarnost, da bo izvršeno dejanje kršitve“ iz te določbe treba razlagati neodvisno od pojma „kraj, kjer je prišlo ali kjer grozi škodni dogodek“ iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001«.

*32 »Zato dvojnost naveznih okoliščin, in sicer kraja vzročnega dejanja in kraja nastanka škode, ki je bila priznana v sodni praksi Sodišča v zvezi s členom 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 (glej sodbi *Bier*, 21/76, EU:C:1976:166, točka 19, in nazadnje, *Kainz*, C-45/13, EU:C:2014:7, točka 23 in navedena sodna praksa), ne more samodejno veljati za razlago pojma „[ozemlje] države članice, v kateri je bilo izvršeno ali je grozila nevarnost, da bo izvršeno dejanje kršitve“ iz člena 93(5) Uredbe št. 40/94«.*

33 »Za ugotovitev, ali avtonomna razlaga zadnjenavedene določbe vseeno vodi do priznanja take dvojnosti naveznih okoliščin, je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča upoštevati ne samo besedilo navedene določbe, temveč tudi njen kontekst in cilje«.

34 »Kar zadeva besedilo člena 93(5) Uredbe št. 40/94, je iz pojma „[ozemlje] države članice, v kateri je bilo izvršeno [...] dejanje kršitve“ razvidno, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 31 sklepnih predlogov, da ta navezna okoliščina zadeva aktivno ravnanje storilca te kršitve. Zato se navezna okoliščina, predvidena s to določbo, nanaša na ozemlje države članice, v kateri se je dogodek, ki je povzročil kršitev, zgodil ali obstaja nevarnost, da se bo zgodil, ne pa na ozemlje države članice, v kateri so nastale posledice navedene kršitve«.

35 »Navedi je treba tudi, da bi bila sodna pristojnost v skladu s členom 93(5), ki bi temeljila na kraju, v katerem so nastale posledice domnevne kršitve, v nasprotju z besedilom člena 94(2) te uredbe, ki pristojnost sodišč za znamke Skupnosti iz tega člena 93(5) omejuje na dejanja, ki so bila izvršena ali za katera obstaja nevarnost, da se bodo izvršila na območju države članice, v kateri je sodišče, ki odloča o zadevi«.

36 »Poleg tega, kot je navedel generalni pravobranilec v točkah 28 in 29 sklepnih predlogov, tako nastanek kot tudi kontekst Uredbe št. 40/94 potrjujeta, da je zakonodajalec Unije želel določiti izjemo od pravila o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001, zlasti zaradi nezadostnosti tega pravila za reševanje posebnih težav v zvezi s kršitvijo znamke Skupnosti«.

37 »Zato je sodno pristojnost na podlagi člena 93(5) Uredbe št. 40/94 mogoče priznati le sodiščem za znamke Skupnosti države članice, na ozemlju katere je tožena stranka storila domnevno nezakonito dejanje«.

Navedeno odpira vprašanje, ali je družba P storila kršitev s tem, ko je izvajala oglaševalske aktivnosti, ki so segale v Nemčijo. Takšni aktivnosti bi lahko bili zgolj postavitev spletne strani v nemškem jeziku ali pošiljanje cenika nemški družbi. Same dobave blaga v Nemčijo ni mogoče pripisati ravnanjem družbe P, saj je prevoz uredila družba X.

Po stališču nemškega zveznega vrhovnega sodišča (*Bundesgerichtshof*, odslej: BGH), ki je uporabilo sodno prakso Sodišča EU glede modelov EU (sodbo Sodišča EU C-24/16 in C-25/16 z dne 27. 9. 2017, ECLI:EU:C:2017:724, *Nintendo*), saj gre za vsebinsko smiselno enako ureditev, ponudba na spletni strani v nemškem jeziku ne privede do mednarodne pristojnosti nemškega sodišča, BGH, 9. 11. 2017 – I ZR 164/16 = EuZW 2018, 84, odstavki 30 in dalje (o členu 97 Uredbe 207/2009, odslej CTMR 2009, ki je po vsebini identična členu 125 EUTMR):

30 »(...) Zato je pritožbeno sodišče pravilno domnevalo, da spletna stran tožene stranke na nemškem jeziku ne upravičuje mednarodne pristojnosti nemških sodišč. Vendar pa v nasprotju z mnenjem pritožbenega sodišča ni pomembno, da spletna stran tožene stranke ne vsebuje možnosti naročila in je omejena na splošno predstavitev družbe tožene stranke. Tudi če bi vsebovala tako možnost naročanja ali bi, kot je navedla pritožba, neposredno nagovarjala potencialne kupce parfumov v Nemčiji, to ni upravičilo mednarodne pristojnosti nemških sodišč, kar je razvidno iz sodbe Sodišča EU z dne 27. 9. 2017 (C-24/16 in C-25/16, *Nintendo*, ECLI:EU:C:2017:724). Čeprav je bila ta odločba izdana na podlagi Uredbe (ES) št. 6/2002 o modelu Skupnosti, pa je zaradi podobnosti med zadevnimi določbami te uredbe in tistimi, ki se nanašajo na blagovno znamko Skupnosti in EUTM, Sodišče odločilo, da se navedena določila lahko uporabijo tudi za blagovno znamko«.

31 »(...) Če ponudnik ponuja blago, ki si ga je mogoče ogledati na zaslonu in naročiti prek spletne strani, ki nagovarja stranke v drugih državah članicah, ponujeno blago pa krši pravice znamke Skupnosti, se takšno ravnanje lahko šteje kot »uporaba

pri poslovanju» v smislu člena 9(1) CTMR 2009... To je obenem tudi ravnanje, ki je povzročilo škodo. Vendar pa v takem primeru kraj ravnanja, ki je povzročil škodo v smislu člena 97(5) CTMR 2009, ni kraj, kjer je mogoče dostopati do spletne strani, ampak kraj, kjer je bila ponudba na spletni strani objavljena(...) Četudi bi spletna stran tožene stranke vsebovala ponudbo za nakup, pa bi se v primeru spora moralo domnevati, da je bila taka ponudba tožene stranke objavljena v Italiji, če ne bi bilo drugačnih navedb«.

Nadalje pa po stališču *Bundesgerichtshof* (BGH, 9. 11. 2017 – I ZR 164/16 = EuZW 2018, 84, odstavek 33 in dalje) tudi pošiljanje cenika v Nemčijo ni zadosten povezovalni element:

33 *»V nasprotju z mnenjem pritožbenega sodišča mednarodna pristojnost nemških sodišč (...) ne temelji na dejstvu, da je toženec (...) blago in cenik poslal po elektronski pošti v Nemčijo«.*

34 *»V sporih, ki vključujejo kršitve pravic intelektualne lastnine, ni nič nenavadnega, da ista tožena stranka zagreši več kršitev in da posledično pride do ravnanja, ki povzroči škodo, na več različnih krajih. V primerih, ko naj bi isti toženec storil več kršitev, storjenih v več državah članicah v smislu člena 9(2) CTMR 2009, pri opredelitvi ravnanja, ki je povzročilo škodo, ne kaže izhajati iz vsakega posamičnega ravnanja, temveč je nujna celovita presoja ravnanj za določitev kraja, kjer je v izhodišču prišlo do kršitve ali grožnje le-te(glej sodbo Sodišča EU 27. 9. 2017 – C-24/16 in C-25/16, Nintendo, ECLI:EU:C:2017:724). V zvezi s tem se uporablja stališče Sodišča EU glede razlage člena 8(2) Uredbe št. 864/2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Uredba Rim II), ki je jezikovno podobna členu 97(5) CTMR 2009 (...)«.*

35 *»Enaki razlogi za to, da sodišče, pred katerim poteka postopek, lahko z lahkoto določi pravo, ki se uporablja, na podlagi skupnega povezovalnega dejavnika - kraja, kjer je bilo dejanje kršitve storjeno ali je grozilo, na katero se lahko pripiše več dejanj, ki se očitajo toženi stranki (glej sodbo Sodišča EU 27. 9. 2017 - C-24/16 in C-25/16, Nintendo, ECLI:EU:C:2017:724) veljajo tudi za razlago člena 97(5) CTMR 2009. Stranke in sodišče namreč lahko brez težav določijo državo članico, v kateri je bilo storjeno dejanje kršitve v smislu člena 97(5) CMTR 2009«.*

36 *»Zato se ne kaže osredotočati na posamične kršitve, temveč je treba opraviti celovito presojo ravnanj tožene stranke, da se določi kraj, v katerem je bila storjena ali je obstajala grožnja prvotne kršitve«.*

37 *»Če bi tožena stranka na spletni strani že imela možnost naročila (...), je to treba obravnavati kot ravnanje, ki povzroča škodo. Pošiljanje elektronske pošte s cenikom bi v tem primeru bilo za presojo nepomembno. Lokacija ravnanja, ki povzroča škodo, bi v takem primeru škode na spletu, bila kraj, kjer je bila spletna stran prvotno objavljena. V danem primeru ni okoliščin, ki bi kazale na to, da je spletna stran bila prvič objavljena v Nemčiji2.*

38 *»Če pa se toženčeva spletna stran ne more šteti kot ponudba, pa je ravnanje, ki povzroča škodo, v pošiljanju elektronskega sporočila s cenikom. Tudi v tem primeru pa kraj ravnanj, ki so povzročila škodo, ni v Nemčiji. Uporaba načel, ki veljajo v primeru naročanja prek interneta, vodi do rezultata, da je kraj ravnanj, ki so povzročila škodo, tam, od koder je bilo poslano elektronsko sporočilo. Ob odsotnosti kakršnih koli nasprotnih navedb je mogoče domnevati, da se je to zgodilo v Italiji (...). Okoliščina, ali je tožena stranka stopila v stik z družbo (X) na lastno pobudo ali ne, ni pomembno«.*

V primeru kršitev pravic iz blagovne znamke EU z ravnanji preko spleta, je skladno s členom 125/5 EUTMR mednarodno pristojno sodišče po kraju, kjer je bila spletna stran ustanovljena. Posamična ravnanja ponudnika, usmerjena v druge države članice, kot na primer pošiljanje informacij po elektronski pošti, ne predstavljajo zadostnega povezovalnega elementa za utemeljitev pristojnosti. Imetnik blagovne znamke EU bo torej v svoji tožbi omejen na državo, kjer ima tožena stranka sedež, pri čemer pa bi v primeru nacionalne znamke bila država registracije ustrezen kriterij za opredelitev kraja, kjer je škoda nastala, kar bi velikokrat pomenilo mednarodno pristojnost sodišča v državi tožnika. V tem pogledu je uveljavljanje zahtevkov iz naslova kršitev blagovne znamke EU težja od primerov, ko je kršena nacionalna znamka.